

Kultuuriministri 27. veebruari 2020. a määruse nr 4 „Eesti spordiregistri põhimäärus“ muutmise eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eesti spordiregistri põhimäärus kehtestati kultuuriministri 27. veebruari 2020. a määrusega nr 4 (edaspidi *põhimäärus*)¹.

Riigi infosüsteemi kuuluva spordiregistri põhieesmärk on andmete kogumine ja töötlemine spordi korraldamise, juhtimise ja toetamise ning sportimise tõhustamiseks.

Käesoleva eelnõuga tehakse järgmised muudatused:

1. Muudatused, mis on seotud 18.06.2025. a vastu võetud spordiseaduse muutmise seadusega²:
 - Eesti Paralümpiakomitee lisamine spordiseadusesse toob kaasa spordi andmekogu ja põhimääruse läbiva täiendamise;
 - spordiobjekti foto autori andmete kogumise võimaldamine toob kaasa spordiehitiste alamandmekogu regulatsiooni muudatused, lisaks täpsustatakse sellistele andmetele juurdepääsu tingimusi.
2. Täpsustatakse spordiorganisatsioonide alamandmekogu sätteid (nt spordiklubi andmekogusse kandmise tingimusi jne).
3. Täpsustatakse treenerite alamandmekogu regulatsiooni (ühtlustatakse mõisteid ning tehakse treenerikutse andmise ülesannetega, sh selle erinevate osapooltega seotud täpsustused).
4. Spordiehitiste alamandmekogu täiendatakse kahe uue spordiobjekti liigiga (padelihall ja padeliväljak) ning antud spordialade parameetritega. Lisaks täpsustatakse olemasolevate spordiobjektide tehnilisi parameetreid. Ehitisregistri andmetena lisanduvad hoone energiamärgis ja energiamärgise väljastamise kuupäev.
5. Tehakse muid keelelisi või vormilisi parandusi.

Eelnõuga tehtavate muudatuste tulemusena väheneb spordiklubide andmete esitamisega seotud halduskoormus, kuna loobutakse treenerite tööjõukulude andmete kogumisest. Kuigi andmekogusse lisandub ka uusi andmeid, siis Eesti spordiregistri volitatud töötleja töökoormus oluliselt ei muutu.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutuse spordiregistri juht Kairis Ulp (kairis@spordiinfo.ee; 730 3407), Kultuuriministeeriumi spordiosakonna juhataja Margus Klaan (märgus.klaan@kul.ee, 628 2328) ja Kultuuriministeeriumi õigus- ja haldusosakonna õigusnõunik Siiri Pelisaar (siiri.pelisaar@kul.ee, 628 2225).

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/129022020001>

² <https://www.riigiteataja.ee/akt/110072025001>

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 55 punktist.

Eelnõu punktidega 1-3 täpsustatakse ja ajakohastatakse andmekogu vastutava ja volitatud töötleja ülesandeid. Tunnistatakse kehtetuks sätted, mille täitmine praktikas on ebamõistlik või keeruline - loobutakse mittestandardse struktuuriga andmete sisestamise põhimõtete ja muude erijuhtumite kooskõlastamisest ning vastutava töötleja järelevalvest andmekogusse sisestatud andmete õigsuse üle, samuti tunnistatakse kehtetuks vastutus andmete väljastamise õiguspärasuse eest. Andmekogu arendustööde kavandamine ja korraldamine on edaspidi andmekogu volitatud töötleja ülesanne.

Rahvusliku paralümpiakomitee lisamine spordiseadusesse uue spordiorganisatsiooni liigina (seni oli spordiühenduse all) toob kaasa spordi andmekogu ja põhimääruse läbiva täiendamise ja kohandamise. Antud muudatus kajastub **eelnõu punktides 4-6, 9-11, 13, 16, 18, 19, 21, 22, 27, 29, 30 ja 34**.

Punktidega 4-6, 9-11, 18, 19, 21, 22, 29, 30 ning 34 laiendatakse spordiorganisatsioonide alamandmekogu sätteid (spordiorganisatsioonide alamandmekogu pidamise eesmärk ja ülesanne, tingimused sinna kandmiseks, spordiorganisatsioonide alamandmekogusse kantavad andmed, andmete esitajad, andmete esitamise ja uuendamise kord, andmete säilitamine ja arhiveerimine jms) ka rahvuslikule paralümpiakomiteele ja tema liikmeskonnale. Punktidega 13, 16 ja 27 luuakse raamistik arvestuse pidamiseks Eesti parasportlaste rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud tulemuste üle sporditulemuste alamandmekogus.

Eelnõu **punktiga 7** muudetakse põhimääruse § 14 lõiget 2: Spordiklubi kohta kantakse andmed spordiorganisatsioonide alamandmekogusse tingimusel, et spordiklubi põhieesmärk ja põhitegevusala on spordi arendamine, tema tegevusala on spordi harrastamise võimaldamine, spordiürituste korraldamine või muu sporditegevus ning tema spordialane tegevus toimub peamiselt Eestis. Spordiklubi tegevusalaks ei loeta spordiehitiste käitust. Andmekogu volitatud töötlejal on õigus teha põhjendatud erandeid.

Põhimääruse sätet spordiklubi kandmise kohta andmekogusse täiendatakse tingimusega, et spordiklubi põhieesmärk ja põhitegevusala on spordi arendamine. Muudatus on kooskõlas spordiseaduse § 14 punktiga 1, mille kohaselt on spordiklubi eraõiguslik juriidiline isik, mille põhitegevus on spordi arendamine, ja on vajalik volitatud töötleja ülesande täitmiseks.

Organisatsiooni põhikirjas sätestatud eesmärk ja äriregistrisse või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud põhitegevusala on esmane teave, mille abil andmekogu volitatud töötleja kontrollib organisatsiooni, sh spordiklubi kuulumist spordivaldkonda. Andmekogusse kandmise tingimuste täiendamine on vajalik, kuna organisatsioonide tegevusvõimalused on koos ühiskonna arenguga oluliselt laienenud, sh võib üks organisatsioon omada mitut erinevat eesmärki ja tegutseda mitmes valdkonnas, ning samuti on täienenud riigieelarveliste toetuste võimalused

spordiorganisatsioonidele, mille taotlemise aluseks on organisatsiooni kantus Eesti spordiregistrisse spordiorganisatsioonina.

Põhieesmärgi all mõeldakse organisatsiooni põhikirjalist ja valdavalt eesmärki - spordi arendamine. Põhitegevusala all mõeldakse äriregistrisse kantud EMTAK tegevusala, mis kuulub spordi valdkonda, v.a spordiehitiste käitus, mida põhimääruse § 14 lg 2 kohaselt ei loeta spordiklubi tegevusalaks.

Tingimustele mittevastamisel võib andmekogu volitatud töötleja teha erandeid, kui on oluline põhjus. Säte puudutab eelkõige spordiklubisid, mille põhitegevusala kajastamine äriregistris muu valdkonna all ei ole otseselt vale. Andmekogu volitatud töötleja saab teha vajalikke erandeid, nt kui spordikooli asutanud spordiorganisatsioon on märkinud oma põhitegevusalaks „spordikoolid“, või kui organisatsioon tegeleb võistlustantsuga, on Eesti Tantsuspordi Ühenduse liige ning on märkinud oma põhitegevusalaks „tantsuõpe“.

Eelnõu punktiga 8 täiendatakse § 14 lõikega 15¹: Spordiklubi või spordiühenduse spetsiifilise valdkonna ja spordiala või distsipliini kuulumise spordivaldkonda otsustab andmekogu volitatud töötleja.

Spordiregistrisse kandmise tingimus (§ 14 lg 4) näeb spordiklubi puhul, mille tegevusala spordi harrastamise võimaldamine, ette tegelemise spordialade klassifikaatoris märgitud spordialaga, sh „muud spordialad“. Lisatav säte on vajalik olukorras, kui organisatsioon tegutseb valdkonnas või märgib „muu spordialana“ tegevuse, mis ei ole sport. Nt koerte treenimine (koerte sport), kuubiku keeramine, ristsõnade lahendamine jms.

Eelnõu punktiga 11 muudetakse § 15 lõiget 11: Spordiorganisatsiooni esindatusena rahvusvahelises spordiorganisatsioonis käsitatakse füüsilise isiku kuulumist rahvusliku olümpiakomitee, rahvusliku paralümpiakomitee, spordialaliidu, spordiühenduse või spordiklubi institutsionaalse esindajana ülemaailmse, üleeuroopalise või muu rahvusvahelise spordi katusorganisatsiooni juhtorganisse, komisjoni, eksperdirühma või -organisse, või selle organisatsiooni auliikmeks olemist, kui selle kohta on olemas usaldusväärne teave. Muudatuse kohaselt laiendatakse spordiorganisatsiooni rahvusvahelise esindatuse sätet esindaja kuulumisele rahvusvahelise spordi katusorganisatsiooni ekspertorganisse, nt arbitaažikohus, antidopingu distsiplinaarkomitee jt.

Eelnõu punktid 12, 25, 26, 31, 36 ja 40 on seotud terminoloogilise täpsustusega, täpsemalt treenerikoolituse puudutava mõiste „tasemekoolitus“ asendamisega mõistega „koolitus“, mille all mõeldakse sõltuvalt kontekstist eriala või üldainete tasemekoolituse, täienduskoolituse ja/või esmaabikoolituse.

Eelnõu punktiga 14 täiendatakse § 20 lõiget 1 punktiga 3: spordialadel või distsipliinidel, mida esindav rahvusvaheline spordialaliit kuulub katusorganisatsiooni, mis on rahvusvahelisi spordi katusorganisatsioone koondava organisatsiooni (SportAccord) liige, ja mida esindav Eesti spordialaliit kuulub rahvuslikku olümpiakomiteesse. Täpsustus sätestab, milliste spordialade ja

distsipliinide võistluste ja võistlustulemuste andmed kantakse sporditulemuste alamandmekogusse.

Eelnõu punktiga 15 asendatakse § 20 lõike 3 punktis 2 sõnad „rahvusvaheline katusorganisatsioon“ sõnadega „rahvusvaheline spordialaliit“. Tegemist on terminoloogilise täpsustusega. Eesti sportlaste rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud medalite üle arvestuse pidamisel võetakse aluseks, et medal on võidetud spordialal või distsipliinil, mida esindav rahvusvaheline spordialaliit (mitte katusorganisatsioon) kuulub katusorganisatsiooni, mis on rahvusvahelisi spordi katusorganisatsioone koondava organisatsiooni (SportAccord) liige, ja mida esindav Eesti spordialaliit kuulub rahvuslikku olümpiakomiteesse.

Eelnõu punktiga 16 täiendatakse sporditulemuste alamandmekogu parasportlaste tulemustega. § 20 täiendatakse lõikega 4. Eesti parasportlaste rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud medalite üle arvestuse pidamisel võetakse aluseks alljärgnev:

- 1) tiitlivõistlusena käsitletakse paralümpiamänge, kurtide olümpiat ning maailma meistrivõistlusi ja Euroopa meistrivõistlusi parasportlastele ja kurtidele;
- 2) medal on võidetud spordialal või distsipliinil, mis on tunnustatud Rahvusvahelise Paralümpiakomitee ja Rahvusvahelise Kurtide Spordikomitee poolt;
- 3) vanuseklassina arvestatakse täiskasvanuid;
- 4) tiitlivõistlustel osalejaid on rohkem kui medalikohti;
- 5) täisealine medalist on Eesti kodakondsusega.

Muudatus on seotud rahvusliku paralümpiakomitee lisamisega andmekogusse uue spordiorganisatsiooni liigina.

Muudatus on seotud ka **eelnõu punktiga 27**, millega täiendatakse § 28 lõiget 1 teise lausega järgmises sõnastuses: Paraspordi võistluste ja tulemuste andmed sisestab ja kannab andmekogusse Eesti Paralümpiakomitee võistluste protokollide alusel 30 päeva jooksul alates ametliku võistlusprotokolli avaldamisest.

Eelnõu punktiga 17 täpsustatakse § 21 lõike 1 punkti 3 sõnastust. Muudatusega lisatakse loetellu ka ekspertorgani esindaja. Samuti muudetakse sõnastust auliikme osas.

Eelnõu punktiga 20 muudetakse § 23 lõike 7 punkti 4. Volitatud töötleja sisestab andmekogusse järgmised andmed: liikmesus ja esindatus rahvusvahelises spordiorganisatsioonis: rahvusvahelise spordiorganisatsiooni tegevusulatus, nimi eesti keeles, tema rahvusvaheline tunnustatus, esindatava organi nimi eesti keeles, liik, esindaja ameti- või aunimetus ja tema roll.

Muudatusega kustutatakse rahvusvahelise spordi katusorganisatsiooni tunnustatust väljendanud „GAISF liikmesus“ antud rahvusvahelise spordi katusorganisatsiooni likvideerimise tõttu ja „Rahvusvahelise Olümpiakomitee (IOC) tunnustus“ ning asendatakse ühe üldistava mõistega „rahvusvaheline tunnustatus“. Selle all mõeldakse eelkõige kuulumist GAISFi järeltulija, rahvusvahelisi spordi katusorganisatsioone koondava organisatsiooni SportAccord

liikmesorganisatsioonidesse ASOIF, WOF, ARISF või AIMS³ ning Rahvusvahelise Olümpiakomitee (IOC) tunnustust.

Eelnõu punktiga 23 täpsustatakse § 23 lõiget 16: Andmekogu volitatud töötlejal on õigus muuta andmekogusse kantud organisatsiooni liiki, võttes aluseks organisatsiooni põhitegevusala, organisatsiooni põhikirja äriregistris või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris, organisatsiooni esitatud avalduse või selgelt organisatsiooni põhitegevusele viitava muu asjakohase teabe. Muudatusega täiendatakse andmekogu volitatud töötleja õigust muuta andmekogusse kantud organisatsiooni liiki. Kui kehtiv säte võimaldab spordi andmekogusse kantud spordiorganisatsiooni liigi muutmise muuks organisatsiooniks, siis uus, paindlikum sõnastus võimaldab muuta ka muu organisatsiooni liigi spordiorganisatsiooniks.

Eelnõu punktid 24, 26, 35, 37, 38, 41-43 on seotud treenerikutse andmise mõistete terminoloogilise ühtlustamisega. Samuti tehakse sätetes treenerikutse andmise ülesannetega, sh selle erinevate osapooltega seotud täpsustused.

- § 26 lg 1 - treenerite alamandmekogusse andmete esitamise korra täpsustamine: andmed kannab andmekogusse treenerikutse andja esindaja treenerikutset andva kutsekomisjoni asemel;
- § 26 lg 9 - kutseregistrile andmete esitamine ja antud treenerikutsete andmete andmekogusse kandmine – teostab treenerikutse andja;
- § 26 lg 10 - andmete esitamise viisi esitamine ühes sättes mitme erineva asemel;
- § 31 lg 5 - andmekogu andmete õigsus: andmete parandamise õigus on ka treenerikutse andjal;
- § 33 lg 8 p 3¹ - juurdepääs treenerite alamandmekogu andmetele on: treenerikutset andva kutse- või hindamiskomisjoni liikmel treenerikutse andmise andmetele komisjoniga seotud spordialade ja distsipliinide lõikes.

Eelnõu punktiga 28 jäetakse § 29 lõikes 2 välja sõnad „treenerite ja juhendajate tööjõukulud“. Treenerite tööjõukulude andmete kogumisest loobutakse, kuna andmekogu vastutav töötleja saab kord aastas täpsemad treenerite tööjõukulude andmed Maksu- ja Tolliametilt. Muudatus aitab vähendada halduskoormust nendel spordiklubidel, kellel on palgalisi treenereid ja kes on pidanud neid andmeid andmekogule ise esitada.

Eelnõu punktiga 32 tehakse terminoloogiline täpsustus ning § 30 lõikes 1 asendatakse sõna „arhiveerimiskord“ sõnaga „dokumendihalduskord“.

Eelnõu punktiga 33 muudetakse § 30 lõike 4 viimast lauset ja sõnastatakse see järgmiselt: Säilitamistähtaja möödumisel alusdokumendid kustutatakse või hävitatakse. Kehtiv sõnastus, mille kohaselt säilitamistähtaja möödumisel alusdokumentide kustutamine või hävitamine otsustatakse, ei ole korrektne.

³ Association of Summer Olympic International Federations (ASOIF); Association of International Olympic Winter Sports Federations (AIOWF); Association of IOC Recognised International Sports Federations (ARISF); Alliance of Independent recognised Members of Sport (AIMS).

Eelnõu punktiga 39 täiendatakse § 33 lõiget 3 punktiga 7¹. Piiratud juurdepääsuga on ka spordiobjekti foto autori nimi, kui autoriõiguste omanik või esindaja ei ole andnud nõusolekut selle avaldamiseks.

Spordiseaduse muudatusega lisati spordiregistrisse kogutavate isikuandmete loetellu spordiobjekti kohta lisatava foto autori ja litsentsiandja andmed. Andmekogu pidaja sõlmib fotode omanikuga litsentsilepingu. Selleks, et andmekogu pidajal oleks õigus füüsilisest isikust foto autori ja litsentsiandja isikuandmeid registrisse kanda (töödelda), oli vaja spordiseadust muuta, sest töödeldavate isikuandmete loetelu peab olema seaduse tasandil.

Eelnõu punktidega 44-55 muudetakse määruse lisa 1 „Eesti spordiregistrisse esitatavate andmete loetelu“ ja lisa 2 „Eesti spordiregistri spordiehitiste alamandmekogu spordiobjektide ja sportimispaikade liigitus“.

Lisa 1 muudatused:

- andmete loetelu täiendatakse uue organisatsiooni liigiga - *“rahvuslik paralümpiakomitee”*;
- lisatakse spordiobjekti fotode andmed: spordiobjekti foto, foto autori nimi, autori nime näitamine avalikult, litsentsiandja nimi, foto pealkiri, foto tegemise aasta;
- andmekooseisu loetellu lisatakse *„Hoone energiamärgis“* ja *„Hoone energiamärgise väljastamise kuupäev“*. Ehitisregistrist andmevahetuse teel saadavad andmed aitavad andmekogu vastutaval ja volitatud töötlejal omada ülevaadet spordihoonete energiatõhususest.
- andmekooseisu täiendatakse padelihalli ja padeliväljaku tehniliste andmetega ning spordiala parameetritega
- treeneri, treenerikutse taotleja ja sporditegevust juhendava treenerikutseta isiku haridusega seotud andmete koosseisu lisatakse *“Välishariduse puhul ENIC/NARIC keskuse hariduskvalifikatsiooni hinnang”*.

Lisa 2 muudatused:

- *Spordiehitiste alamandmekogu spordiobjektide ja sportimispaikade liigitust* täiendatakse kahe uue spordiobjekti liigiga - padelihall ja padeliväljak. Muudatus on tingitud viimastel aastatel populaarsust kogunud spordialaga, mille harrastamiseks on rajatud mitmeid uusi spetsiaalseid halle ja väljakuid.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Spordiseaduse muudatusega täpsustati isikuandmete töötlemise regulatsiooni (spordiobjekti foto autori ja litsentsiandja andmed). Selle regulatsiooni väljatöötamisel arvestati isikuandmete kaitse üldmäärusega, mida rakendatakse 25. maist 2018. Isikuandmete töötlemise eesmärk peab tulenema seadusest ja olema vajalik avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks. Samuti tuleb arvestada asjaoluga, et kui andmeid töödeldakse vastutava töötleja nimel (ehk käesoleval juhul teeb seda eraõiguslik juriidiline isik), kasutab vastutav töötleja ainult selliseid volitatud töötlejaid, kes annavad piisava tagatise, et nad rakendavad asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid sellisel viisil, et töötlemine vastab isikuandmete töötlemisele kehtestatud nõuetele ja sealjuures tagatakse andmesubjekti õiguste kaitse.

4. Määruse mõjud

Muudatustel puudub mõju keskkonnale, regionaalarengule, riigi julgeolekule ja välissuhtlusele.

Mõju kultuurile ja spordile

Alates 2011. a riigi infosüsteemi kuuluva Eesti spordiregistri abil peetakse arvestust Eesti spordiorganisatsioonide ja nende spordiharrastajate, treenerite ja sporditegevust juhendavate treenerikutseta isikute, spordiobjektide ning Eesti sportlaste rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud medalite üle. Eesti spordiregistri andmeid kasutatakse riiklike sporditoetuste maksmiseks, register on oluline tööriist Eesti spordi arengu jälgimisel, toetamisel ja kavandamisel kogu spordivaldkonnale. Eelnõus toodud muudatused aitavad tagada, et Eesti spordi andmekogu andmed kataksid kogu spordivaldkonna, on ülevaatlikud, usaldusväärsed ja kasulikud. Eelnõu suuremad muudatused on seotud Eesti Paralümpiakomiteega, kelle roll Eesti spordisüsteemis ja ühiskonnas seoses eraldi spordiorganisatsiooni liigi ning nüüd ka arvestuse tekkimisega Eesti parasportlaste rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud tulemuste üle tõuseb. Eesti spordiregistrisse sisse viidavad muudatused aitavad sellele kindlasti kaasa.

Mõju andmete esitajatele

Spordiehitiste alamandmekogu andmekoosseisu suurendamine andmete esitajatele märkimisväärset halduskoormuse suurenemist kaasa ei too - padeliväljakuid ja –halle on Eestis kokku paarkümmend ja neist mitmed on juba Eesti spordiregistris (muu spordiobjektina). Samuti hoone energiamärgis ja selle väljastamise kuupäev saadakse vastavate andmete olemasolu korral andmevahetuse teel ehitisregistrist. Eesti Paralümpiakomitee ja tema liikmesorganisatsioonid on juba kantud Eesti spordiregistrisse (spordiühenduste all), seega paralümpiakomitee kui spordiorganisatsiooni liigi muutmine spordiorganisatsioonide alamandmekogus tema halduskoormust ei suurenda. Küll suureneb paralümpiakomitee koormus seoses Eesti parasportlaste võistlustulemuste kandmisega sporditulemuste alamandmekogusse - nende andmete sisestamise soovis paralümpiakomitee endale võtta. Kõige suurem mõju on spordiregistri põhimääruse muutmisel spordiklubidele, kelle halduskoormus väheneb, kuna treenerite tööjõukulude andmeid enam ei koguta.

Mõju volitatud töötlejale

Eesti spordiregistri volitatud töötleja töökoormus oluliselt ei muutu.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamine ei too kaasa kulutusi.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumile ja avaliku teabe seaduse § 43³ lõikest 3 tulenevalt Riigi Infosüsteemi Ametile, Andmekaitse Inspeksioonile ja Statistikaametile. Eelnõu saadetakse arvamuse avaldamiseks Eesti Paralümpiakomiteele ja Eesti Olümpiakomiteele.